

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO-4114-01-03/2012
I/12/001

Łódź, dnia 20 marca 2012 r.

Pan
Arkadiusz MAMOS
Właściciel
Niepublicznego Zakładu Opieki
Zdrowotnej „Med-GASTR”
Specjalistyczne Gabinety Lekarskie
Centrum Medyczne
ul. Mokra 4
91-034 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Med-GASTR”, zwanym dalej „NZOZ” w zakresie rzetelności ofert złożonych w ogłoszonych przez Łódzki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (ŁOW NFZ) postępowaniach konkursowych na wykonywanie wybranych świadczeń medycznych na 2012 rok i lata następne. Kontrolą objęto 6 postępowań dotyczących ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, świadczonej przez Centrum Medyczne NZOZ przy ul. Mokrej 4 w Łodzi („Centrum”), w zakresie kardiologii, hepatologii, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej, gastroenterologii i gastroenterologii dziecięcej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 24 lutego 2012 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli jako zgodne ze stanem faktycznym oceniła oferty na świadczenie usług w zakresie kardiologii, hepatologii, chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej. Nieprawidłowości stwierdzono natomiast w przypadku ofert na świadczenia usług w zakresie gastroenterologii i gastroenterologii dziecięcej.

1. Właściciel Spółki dopełnił obowiązków dotyczących stosownych zgłoszeń do właściwych organów, w tym o rozszerzeniu działalności z dniem 31 października 2011 r. o nowo wybudowane Centrum Medyczne w Łodzi przy ul. Mokrej 4 – w rejestrze prowadzonym przez Wojewodę Łódzkiego dokonano stosownych zmian.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

2. W listopadzie i grudniu 2011 r. NZOZ złożył do ŁOW NFZ 12 ofert na realizację świadczeń zdrowotnych w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, które miały być wykonywane przez Centrum Medyczne przy ul. Mokrej 4. Do zawarcia kontraktów ŁOW NFZ wytypował sześć ofert dotyczących wykonywania świadczeń w zakresie: kardiologii, hepatologii, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej, gastroenterologii oraz gastroenterologii dziecięcej, a umowa na udzielanie świadczeń została podpisana w dniu 23 stycznia 2012 r. Kontrola wykazała, że dane zamieszczone w ofertach dotyczących świadczeń z zakresu kardiologii, hepatologii, chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej (po korektach wprowadzonych w wyniku wezwań ŁOW NFZ) były rzetelne zarówno w odniesieniu do wyposażenia, jak i personelu medycznego.

W ocenie NIK, oferty na wykonywanie świadczeń z zakresu gastroenterologii i gastroenterologii dziecięcej nie były rzetelne, ponieważ występowały w nich rozbieżności w danych (informacjach) przedstawionych w poszczególnych częściach tych ofert.

- a) W ofercie na wykonywanie świadczeń z zakresu gastroenterologii - postępowanie nr 05-12-000991/AOS/02/1/02.1050.001.02/1 – podano, że świadczenia te będą realizowane przez czterech lekarzy, przy czym:

- w części VI „Szczegóły oferty” podano, że jeden z tych lekarzy, specjalista chorób wewnętrznych, jest w trakcie specjalizacji z gastroenterologii;
- w części VIII „Ankiety” podano natomiast, że czas pracy lekarzy specjalistów gastroenterologii jest równy 100% czasu pracy wszystkich lekarzy w poradni;
- w przedłożonym kontrolującym wydruku z portalu świadczeniodawcy, sporządzonym w dniu 13 lutego 2012 r., w części zatytułowanej „Portal potencjału” w rubryce „Specjalność” w odniesieniu do wszystkich wymienionych lekarzy podano „lekarz – gastroenterolog”, natomiast w części zatytułowanej „Dane personelu” zamieszczono informację, że jeden z lekarzy (specjalista chorób wewnętrznych) jest w trakcie specjalizacji z zakresu gastroenterologii.

- b) W ofercie na wykonywanie świadczeń z zakresu gastroenterologii - postępowanie nr 05-12-001013/AOS/02/1/02.1051.001.02/1 – podano, że świadczenia te będą wykonywane również przez czterech lekarzy, w tym trzech tych samych co w ofercie nr 0991, przy czym:

- w części VI „Szczegóły oferty” podano, że dwóch z tych lekarzy (specjalista chorób wewnętrznych i specjalista pediatra) jest w trakcie specjalizacji z gastroenterologii;
- w części VIII „Ankiety” podano natomiast, że czas pracy lekarzy specjalistów gastroenterologii jest równy 100% czasu pracy wszystkich lekarzy w poradni;
- w przedłożonym kontrolującym wydruku z portalu świadczeniodawcy, sporządzonym w dniu 13 lutego 2012 r., w części zatytułowanej „Portal potencjału” w rubryce „Specjalność” w odniesieniu do wszystkich wymienionych lekarzy podano „lekarz – gastroenterolog”, natomiast w części zatytułowanej „Dane personelu” zamieszczono informację, że dwóch lekarzy (specjalista chorób wewnętrznych i pediatra) jest w trakcie specjalizacji z zakresu gastroenterologii;

- w części VI „Szczegóły oferty” podano, że aparat USG jest dostępny poza lokalizacją, natomiast w części VIII „Ankiety” wskazano na realizację badań USG w lokalizacji.

Według przedstawionych ofert, tygodniowy czas pracy lekarzy miał wynosić:

- w poradni gastroenterologicznej - ogółem 37 godzin, w tym 25 godzin (67,6%) dla specjalistów z tej dziedziny i 12 godzin dla lekarza będącego w trakcie specjalizacji z gastroenterologii,
- w poradni gastroenterologicznej dla dzieci – ogółem 21,5 godziny, w tym 10 godzin (46,5%) dla specjalistów z tej dziedziny i 11,5 godziny dla lekarzy będących w trakcie specjalizacji z gastroenterologii.

Stosownie do § 38 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r.² lekarz nabywa prawo do tytułu specjalisty z danej dziedziny medycyny dopiero po pomyślnym zdaniu egzaminu specjalizacyjnego.

W załączniku nr 3 część a do zarządzenia nr 81/2011/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r.³ nie określono minimalnego wskaźnika czasu pracy specjalistów gastroenterologii do czasu pracy wszystkich lekarzy w poradni. Zadeklarowanie w ofercie czasu pracy lekarzy specjalistów gastroenterologów powyżej 50%, 75% i do 100% czasu pracy wszystkich lekarzy w poradni, stosownie do załącznika nr 1 do zarządzenia nr 82/2011/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r.⁴, stanowiło natomiast warunek oceniany dodatkowo i skutkowało otrzymaniem odpowiednio 10, 20 i 30 punktów jednostkowych w kryterium jakości, co mogło wpłynąć na usytuowanie przedmiotowych ofert w rankingu wszystkich ofert rozpatrywanych przez ŁOW NFZ w tych dziedzinach.

Stosownie do powołanych zarządzeń Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r., aparat USG dostępny w lokalizacji udzielania świadczeń jest jednym z warunków koniecznych do spełnienia, aby wziąć udział w konkursie na świadczenia medyczne w zakresie gastroenterologii dla dzieci.

W trakcie kontroli ustalono, że na dzień składania oferty, NZOZ posiadał aparat USG ECHOSON Desmin (zakupiony na podstawie faktury z dnia 27 sierpnia 2003 r.).

W styczniu 2012 r. świadczeń z zakresu gastroenterologii udzielało sześciu lekarzy, w tym dwóch będących w trakcie specjalizacji z zakresu gastroenterologii (jeden nie wymieniony w ofercie złożonej do NFZ). W poradni gastroenterologii dla dzieci świadczeń udzielało trzech lekarzy wymienionych w ofercie konkursowej, w tym dwóch specjalistów z zakresu gastroenterologii i jeden - pediatra w trakcie specjalizacji z gastroenterologii. Lekarze niebędący specjalistami udzielili odpowiednio 221 i 23 porady, tj. 56,5% i 76,7% wszystkich porad udzielonych w tym czasie⁵.

² Dz. U. Nr 213, poz. 1779 ze zm.,

³ Zarządzenie nr 81/2011/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków i realizacji umów w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna,

⁴ Zarządzenie nr 82/2011/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia kryteriów oceny ofert w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej,

⁵ Kontrola wykazała, że w styczniu 2012 r. w Poradni Gastroenterologicznej Centrum Medycznego udzielono łącznie 391 porad, a w Poradni Gastroenterologicznej dla Dzieci – 30 porad.

W tej sprawie wyjaśniał Pan, że lekarze ci (będący w trakcie specjalizacji z gastroenterologii) są specjalistami w swych podstawowych dziedzinach oraz posiadają wieloletnie doświadczenie zawodowe w zakresie gastroenterologii, zaś zaangażowanie lekarza niezgłoszonego do NFZ (specjalisty chorób wewnętrznych, posiadającego doktorat z zakresu chorób gastroenterologicznych i będącego w trakcie specjalizacji z gastroenterologii) wynikało z konieczności przejęcia części obowiązków od właściciela NZOZ (będącego specjalistą w zakresie chorób wewnętrznych i gastroenterologii), związanych z organizacją placówki, prowadzonymi w niej licznymi i bardzo szczegółowymi kontrolami, a także wpływającymi skargami i pismami.

Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje stanowiska właściciela NZOZ, że w powyższy sposób zabezpieczone zostały świadczenia medyczne dla pacjentów, których wizyty nie są przekładane na terminy późniejsze lecz realizowane zgodnie z wcześniej zaplanowanym terminem. Tym niemniej, nie podważając kompetencji lekarzy wykonujących świadczenia medyczne, Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że działanie takie było sprzeczne z deklaracją złożoną przez właściciela NZOZ w cz. VIII „Ankiety” ofert na udzielanie ww. świadczeń, zgodnie z którą czas pracy lekarzy specjalistów gastroenterologii miał być równy 100% czasu pracy wszystkich lekarzy w poradni.

W odniesieniu do aparatu USG, opisaną sytuację wyjaśnił Pan błędem powstałym w trakcie wypełniania oferty, wynikającym m.in. z nieprawidłowego przenoszenia się (wczytywania) danych przez system komputerowy NFZ, który to błąd – z uwagi na niewykrucie go ani przez NFZ ani przez NZOZ, nie został poprawiony podczas weryfikacji ofert. Nieprawidłowości (rozbieżności) te nie były kwestionowane przez ŁOW NFZ w trakcie postępowania konkursowego.

3. Czas pracy poszczególnych poradni specjalistycznych wykazany w badanych ofertach spełniał wymogi ustalone w § 11 ust. 5 Zarządzenia nr 81/2011/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków i realizacji umów w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna.

Zgodnie z treścią ofert oraz warunków określonych w powołanych wyżej załącznikach do zarządzeń Prezesa NFZ z dnia 4 listopada 2011 r., przy realizacji świadczeń uczestniczyć winna pielęgniarka w wymiarze czasu pracy równym co najmniej 50% czasu pracy poradni. Założenia wykazane w części VI „Szczegóły oferty” spełniały ten warunek w przypadku pięciu, spośród sześciu badanych ofert, natomiast w ofercie na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu gastroenterologii dla dzieci nie spełniały tego wymogu - łączny tygodniowy czas pracy lekarzy wyliczono na 21,5 godziny, zaś czas pracy pielęgniarki na 10,5 godziny.

Właściciel NZOZ tłumaczył tą rozbieżność oczywistą pomyłką rachunkową (brakuje 15 min. czasu pracy pielęgniarki) i wskazał, że rozbieżność ta nie była kwestionowana przez NFZ, mimo wzywania do uzupełnienia oferty w innym zakresie.

NZOZ dokonał stosownej zmiany harmonogramu. W czasie kontroli określony w harmonogramie pracy poradni – obowiązującym na dzień 6 i 8 lutego 2012 r. – faktyczny tygodniowy czas pracy lekarzy i pielęgniarek dla wszystkich sześciu poradni zgodny był z ramowym wymiarem deklarowanym w części VIII

ofert, jak również spełniał ustalony w nich limit czasu pracy pielęgniarek (co najmniej 50% czasu pracy poradni).

4. Stosownie do treści badanych ofert na świadczenia medyczne, NZOZ zapewnił obsługę lekarską i pielęgniarską poradni specjalistycznych już od 1 stycznia 2012 r. Wykazany w harmonogramach pracy poszczególnych poradni personel medyczny świadczył usługi w oparciu o zawarte z NZOZ odpowiednio:
- z lekarzami - umowy o świadczenie usług medycznych (tzw. umowy kontraktowe), w przypadku lekarzy poradni gastroenterologicznych umowy zawarte zostały: w latach 2006-2010 na czas nieokreślony (5 osób) oraz na okres od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2014 r. (1 osoba), zaś w przypadku lekarzy z pozostałych poradni – na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (5 osób) oraz od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. (8 osób),
 - z personelem pielęgniarskim - umowy zlecenia na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (4 osoby), umowę o świadczenie usług medycznych na czas nieokreślony od dnia 1 października 2011 r. (1 osoba) i porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na czas nieokreślony (2 osoby) odpowiednio od 1 grudnia 2011 r. i 1 stycznia 2012 r.

Niemniej jednak wykazany w badanych ofertach konkursowych personel medyczny, różnił się od wymienionego w harmonogramach pracy i/lub faktycznie świadczącego usługi. Dotyczyło to w szczególności jednego z dwóch lekarzy w Poradni Chirurgii Onkologicznej, trzech z sześciu lekarzy w Poradni Chirurgicznej oraz dwóch z sześciu w Poradni Gastroenterologicznej (z których jeden nie został zgłoszony do NFZ ani w ofercie konkursowej, ani w ww. harmonogramie).

W powyższej sprawie wyjaśnił Pan, że ustalenie harmonogramów pracy personelu medycznego odbiegających od zaoferowanych warunków było konsekwencją zmian zgłaszanych przez personel medyczny, oraz że do czasu zawarcia z ŁOW NFZ umowy na udzielanie oferowanych świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej⁶, NZOZ nie miał możliwości dokonywania jakichkolwiek zmian warunków wykonywania świadczeń podanych w ofertach, a zaktualizowane harmonogramy pracy zamieszczone zostały na prowadzonym przez NFZ portalu świadczeniodawcy. Jednocześnie zadeklarował Pan przeprowadzenie niezwłocznej aktualizacji harmonogramów i zwrócenie się do ŁOW NFZ o podpisanie stosownych aneksów do umowy.

5. W dniu rozpoczęcia kontroli (26.01.2012 r.) Centrum Medyczne nie spełniało warunków określonych w § 11 ust. 1, 4 i 5 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej⁷. W lokalu Centrum brak było (w miejscu ogólnie dostępnym dla pacjenta) informacji dotyczących:

⁶ Umowę na udzielanie oferowanych świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (nr: 051/210096/02/010/12) ŁOW NFZ zawarł z NZOZ w dniu 23 stycznia 2012 r. (kompletny egzemplarz umowy przekazany został do NZOZ w dniu 8 lutego 2012 r.).

⁷ Dz. U. Nr 81, poz. 484

- godzin otwarcia poradni specjalistycznych Centrum w zakresie: kardiologii, hepatologii, gastroenterologii, gastroenterologii dziecięcej, chirurgii ogólnej i onkologicznej oraz informacji, że powyższe świadczenia udzielane są w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ),
- godzin, imion i nazwisk osób udzielających świadczeń w poszczególnych poradniach
- zasad rejestracji pacjentów oraz zapisów na porady i wizyty,
- trybu składania skarg i wniosków (książka skarg i wniosków znajdowała się w sekretariacie Centrum),
- numerów telefonów alarmowych ratownictwa medycznego, tj. numerów: "112" i "999".

Od dnia 1 lutego 2012 r. informacje te wyświetlane są na ekranach LCD umieszczonych w poczekalniach dla pacjentów, a przy wejściu do poczekalni umieszczono tablice z numerami telefonów alarmowych, zasadami udzielania pierwszej pomocy oraz przepisami BHP, co potwierdzono w wyniku ponownych oględzin dokonanych w dniu 9 lutego 2012 r..

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o bieżące powiadamianie ŁOW NFZ o zmianach osób wykonujących świadczenia zdrowotne w ramach umów zawartych z NFZ, stosownie do § 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi uмотywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.
mgr Stanisław Wrona
WICEDYREKTOR